

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 6 lutego 2018 r.

Poz. 316

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 24 stycznia 2018 r.

w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50) zarządza się, co następuje:

§ 1. W 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2325).

PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM
AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY ORAZ JEJ ZWALCZANIE

1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2018 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawinął do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r. białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską, oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. stwierdzono 163 przypadki ASF u dzików oraz 23 ogniska ASF u świń, zlokalizowane na obszarze trzech województw – podlaskiego, lubelskiego oraz mazowieckiego. W latach 2014–2016 stwierdzono ogniska oraz przypadki ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii. Odnotowano również wzrost liczby przypadków ASF u dzików i liczby ognisk ASF u świń na Ukrainie. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami

nadbałtyckimi a Białorusią oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróży.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbkę były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 996).

W 2015 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.).

W 2016 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 70, z późn. zm.).

Liczba wykonanych badań laboratoryjnych oraz otrzymanych dodatnich wyników tych badań, w ramach realizacji programu w latach 2013–2016, została opisana w ust. 6.2.

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje zastosowanie środków, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących od wschodu z Unią Europejską program przewiduje monitorowanie ASF zarówno u dzików, jak i u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz określa środki zwalczania ASF.

Program będzie realizowany w 2018 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 625).

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855, z późn. zm.) ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r. wyniosą 28 419 928,41 zł (6 687 429,79 euro). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu Rzeczpospolita Polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej programu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 19 100 401,11 zł (4 494 304,69 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2018, w ramach limitu wydatków części 83 – rezerwy celowe oraz części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2018 r., wyrażone w złotych, zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2017 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej na rok 2018 w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów, działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

3.1. Cel programu

Celem programu jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;
- 3) finansowanie funkcjonowania odłowni żywołownych do odłowu dzików;
- 4) finansowanie odstrzału sanitarnego na obszarze określonym w załączniku do programu;
- 5) finansowanie, na obszarze określonym w załączniku do programu, polowań na dorosłe samice dzika o wadze tuszy, po usunięciu patrochów, wynoszącej co najmniej 30 kg;

- 6) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o których mowa w ust. 3.2.1 – w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- 7) działania powiatowego lekarza weterynarii – po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF – przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);
- 8) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, o których mowa w ust. 3.2.1;
- 9) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, o których mowa w ust. 3.2.1;
- 10) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze określonym w załączniku do programu;
- 11) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą;
- 12) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną:
 - a) kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych, innych służb i inspekcji oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:
 - zagrożeniu ASF w taki sposób, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i sposobie zawiadamiania właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,
 - pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,

- ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów pochodzenia wieprzowego spoza tego terytorium,
 - metodach bezpiecznego unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
 - obowiązku zawiadamiania organów Inspekcji Weterynaryjnej o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
 - wymaganiach dotyczących bioasekuracji,
- b) szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz rolników, myśliwych oraz innych służb i inspekcji, mających za zadanie przekazanie wiedzy na temat ASF.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszary według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione odpowiednio w części II ust. 5 i części III ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”.

Obszar ochronny

Obszar ochronny obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE.

Szczegółowe dane dotyczące liczby stad oraz pogłowia świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw w poszczególnych województwach, zostały podane w ust. 4.4.2.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek na obszarach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia wprowadza się środki w zakresie zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowania zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem) i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia obowiązują nakazy i zakazy określone odpowiednio w § 1 ust. 1 oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290).

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2016 r. poz. 885), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że świnie były utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

- 1) świnie te zostaną poddane badaniu przedubojowemu przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia (WE)

nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”;

2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

W przypadku uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF są pobierane przez urzędowego lekarza weterynarii przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

- 1) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń;
- 2) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

W trakcie badania przed- lub poubojowego w rzeźni urzędowy lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF – pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE”.

W gospodarstwach utrzymujących świnię powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie

kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE, oraz kontrolę przestrzegania:

- 1) zakazów i nakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, z tym że w przypadku:
 - a) stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1 i 3–6 oraz § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała,
 - b) przemieszczania świń z gospodarstw, położonych na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, niespełniających wymogów określonych w § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, poza te obszary przemieszczane świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 tego rozporządzenia;
- 2) wymagań dotyczących bioasekuracji, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517, z późn. zm.) – na obszarze określonym w § 1 tego rozporządzenia.

W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję, o której mowa w ust. 8 załącznika do tego rozporządzenia.

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
 - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których nie jest możliwe postawienie diagnozy,
 - c) mających:
 - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
 - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:
 - a) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń,
 - b) III załącznika do decyzji 2014/709/UE – w każdym przypadku.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego dzika znalezionego martwego, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, a także z każdego dzika odstrzelonego na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, dostarczonego do położonego na tych obszarach punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, w sposób opisany w ust. 3.6.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia myśliwi przekazują na piśmie właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o terminach planowanych polowań lub liczbie polowań w określonym przedziale czasowym oraz o terminach dokonywania odstrzału sanitarnego lub liczbie odstrzałów sanitarnych w określonym przedziale czasowym.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 292 zł brutto za dzika odstrzelonego w ramach polowania, dostarczonego do punktu lub zakładu, o których mowa powyżej. Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania;
- 2) pobrania próbek, transportu odstrzelonych dzików oraz dojazdu myśliwego – na obszar zagrożenia, obszar objęty ograniczeniami oraz obszar ochronny;
- 3) przetrzymywania dzików w kontenerach chłodniczych;
- 4) unieszkodliwienia tusz dzików, wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych, z wyjątkiem tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z nimi w kontenerze chłodniczym, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w odniesieniu do których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, bez patrochów, w odniesieniu do których uzyskano ujemne wyniki badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

W przypadku wysyłania poza obszar zagrożenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego otrzymanych ze świń pochodzących z obszaru zagrożenia stosuje się § 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Obszar ochronny

Na obszarze ochronnym wprowadza się środki zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także

monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń – rano i wieczorem – i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF na obszarze ochronnym obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zakazy określone w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że świny były utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

- 1) świny te zostaną poddane badaniu przedubojowemu świń przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004;
- 2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

Próbki do badania laboratoryjnego w kierunku ASF pobiera się przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń albo badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

W trakcie badania przedubojowego lub poubojowego w rzeźni lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF, jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Na obszarze ochronnym powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza w gospodarstwach utrzymujących świnię, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu, nie krótszych niż 4 miesiące, kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 i § 2, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa odpowiednio w § 1 ust. 1 pkt 1, 3–6 oraz § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze ochronnym, niespełniających wymagań zawartych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnię zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części położonych na obszarze ochronnym urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
 - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,

- b) wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
 - c) mających:
 - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
 - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny – w przypadku gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze ochronnym oraz każdego dzika odstrzelonego, dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań w kierunku wykrycia wirusa ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, w sposób opisany w ust. 3.6.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej i Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze ochronnym jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 37 zł brutto za odstrzelonego dzika podczas polowania, dostarczonego do punktu lub zakładu, o których mowa powyżej. Powyższa kwota obejmuje zryczałtowany koszt przechowywania tuszy odstrzelonego dzika w kontenerze chłodniczym.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy oraz inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze ochronnym, bez patrochów, w przypadku gdy uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Obszar obejmujący terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem objętym ograniczeniami, obszarem zagrożenia oraz obszarem ochronnym próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii w następujących przypadkach:

- 1) od świń po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu podejrzenia afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwie zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, przy czym gospodarstwo należy uznać za podejrzaną w przypadkach określonych w rozdziale III załącznika do decyzji 2003/422/WE, w celu potwierdzenia lub wykluczenia ASF w gospodarstwie próbki do badań laboratoryjnych pobiera się na zasadach określonych w rozdziale IV A załącznika do tej decyzji;
- 2) od każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych i z każdego odstrzelonego chorego dzika.

W przypadku podejrzenia wystąpienia ASF zastosowanie mają przepisy § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754).

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń oraz znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików, a także od dzików odłowionych, jest określony w rozdziale V lit. B załącznika do decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych lub poddanych ubojowi świń i znalezionych martwych dzików – migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną i jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Próbki pobrane od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń bada się metodą qRT – PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF przeprowadzonego metodą qRT – PCR jest dodatni, przeprowadza się również badanie metodą ELISA. Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, w przypadku gdy podejrzewa się, że w stadzie jest świnia chronicznie zakażona wirusem ASF, próbki bada się metodą ELISA. Próbki pobrane w ognisku ASF wyznaczonym zgodnie z § 4 ust. 1, próbki pobrane w gospodarstwach kontaktowych zgodnie z § 6 ust. 2 oraz próbki pobrane zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

Na obszarze zagrożenia, obszarze ochronnym oraz obszarze objętym ograniczeniami próbki pobrane od znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz – jeżeli jest możliwe pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF – metodą ELISA.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym znalezione martwe oraz odstrzelone chore dziki bada się metodą qRT – PCR.

Próbki pobrane od dzików odłowionych bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

W przypadku podejrzenia uzyskania fałszywie dodatniego lub uzyskania wątpliwego wyniku badania metodą ELISA przeprowadza się badanie serologiczne potwierdzające metodą IB lub IPT.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 36, z późn. zm.).

3.2.4. Inne działania podejmowane na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym

Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania ASF zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół stwierdzonego przypadku ASF u dzika może:

- 1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
- 2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
- 3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
- 4) nakazać ubój lub zabicie świń, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, po przeprowadzeniu analizy ryzyka uwzględniającej w szczególności:
 - a) sytuację epizootyczną, w szczególności występowanie ASF u dzików,
 - b) zagęszczenie populacji dzika na danym terenie,
 - c) poziom bioasekuracji gospodarstwa.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą

Na drogowych przejściach granicznych z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

- 1) wyłożenie mat dezynfekcyjnych, a także stałe utrzymywanie wyłożonych mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;
- 2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność ASF, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5, z późn. zm.).

3.4. Zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików

W ramach programu zostanie zakupionych 70 kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików.

3.5. Sfinansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików, które następnie będą podlegały uśmierceni

W ramach programu w 2018 r. odławianie dzików będzie prowadzone za pomocą 5 odłowni zgodnie z zezwoleniem ministra właściwego do spraw środowiska, o którym mowa w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295, z późn. zm.). Odławianie dzików będzie prowadzone w celu:

- 1) uśmiercania watah (stad) dzików; uśmiercone dziki będą poddawane badaniom laboratoryjnym w kierunku ASF w sposób opisany w ust. 3.2.3;
- 2) sprawdzania wielkości migracji dzików z terytorium Białorusi i ich ewentualnego zarażenia wirusem ASF;
- 3) oceny szerzenia się wirusa ASF w obrębie watah dzików.

3.6. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, innych służb i inspekcji oraz władz samorządowych i społeczeństwa

W ramach realizacji programu będą publikowane ulotki:

- 1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, zawierające następujące informacje o:
 - a) ASF i jego objawach,
 - b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,
 - c) postępowaniu posiadacza zwierząt w związku z podejrzeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF,
 - d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi, zabite lub padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej,
 - e) zasadach bioasekuracji,
 - f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,
 - g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkażania w gospodarstwach;

- 2) dla myśliwych – zawierające informacje o:
 - a) ASF i jego objawach,
 - b) sposobie postępowania myśliwego z tuzą dzika po polowaniu lub odstrzale sanitarnym, w tym o sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od dzików odstrzelonych niewykazujących żadnych objawów chorobowych,
 - c) zabezpieczeniu środków transportu do transportu odstrzelonych dzików w sposób minimalizujący ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podczas wykonywanych kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świny). Dodatkowo ulotki dystrybuuje się wśród myśliwych, kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg rozprzestrzeniania ASF, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuzami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań oraz odstrzału sanitarnego.

3.7. Przeprowadzenie przez organy Inspekcji Weterynaryjnej szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz dla rolników, myśliwych, innych służb i inspekcji.

W ramach programu Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza grupowe szkolenia dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz. Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka szkoleń będzie obejmować m.in.: objawy ASF, zgłaszanie podejrzeń wystąpienia ASF, postępowanie po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasady wypłacania odszkodowań, zasady bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasady postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, mające na celu zapobieżenie

rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok padłych świń, zasady wwożenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego.

3.8. Odstrzał sanitarny

Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje dzierżawcom lub zarządom obwodów łowieckich wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Zgodnie z art. 47a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt na obszarach objętych formami ochrony przyrody powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda nakazuje Polskiemu Związkowi Łowieckiemu wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.

Wysokości stawek wypłacanych za dzika odstrzelonego w ramach odstrzału są określone w § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 2172).

3.9. Polowanie na dorosłe samice dzika oraz odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika

W celu zapewnienia ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się ASF, na obszarze określonym w załączniku do programu, w przypadku upolowania lub dokonania odstrzału sanitarnego dorosłej samicy dzika, o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 84 zł brutto za upolowaną lub odstrzeloną w ramach odstrzału sanitarnego sztukę. Powyższa kwota:

- 1) w przypadku odstrzału sanitarnego jest uwzględniona w ramach ryczałtu określonego w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików;
- 2) w przypadku polowania jest doliczana do kwot, określonych w ust. 3.2.2 akapit 14 i 35 – w odniesieniu do obszaru objętego ograniczeniami, obszaru zagrożenia i obszaru ochronnego.

3.10. Poszukiwanie i bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików

Na obszarze określonym w załączniku do programu myśliwi oraz pracownicy Służb Leśnych mogą przeprowadzać poszukiwanie padłych dzików. W przypadku zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienia zwłok dzika innych niż dzik zabity w wypadku komunikacyjnym, z których jest możliwe pobranie próbek do badań laboratoryjnych, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 100 zł brutto za znalezione zwłoki dzika. Osoba dokonująca zgłoszenia osobiście wskazuje miejsce, gdzie znajdują się zwłoki dzika, lub przekazuje informacje umożliwiające odnalezienie zwłok.

Zwłoki dzików padłych innych niż dziki zabite w wypadkach komunikacyjnych, o ile jest to możliwe, podlegają zagospodarowaniu zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

3.11. Zakaz dokarmiania dzików

Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze ochronnym oraz na obszarze określonym w załączniku do programu obowiązuje zakaz dokarmiania dzików.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2018 r.

kontrola, nadzór

badania

inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, odstrzał sanitarny, polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji

zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program jest realizowany na obszarze 16 województw obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 1. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dodatkowo posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw

Województwo	Liczba świń						Liczba siedzib stad					
	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000
dolnośląskie	11 240	18 120	29 755	25 741	13 823	124 412	2 623	1 104	653	129	20	33
kujawsko-pomorskie	37 187	90 125	311 618	415 049	164 670	482 843	8 017	5 320	6 253	2 059	237	166
lubelskie	84 357	92 354	117 694	165 475	104 068	279 660	20 937	5 768	2 622	735	156	128
lubuskie	5 649	9 572	19 225	21 822	12 708	212 790	1 256	571	411	112	17	46
łódzkie	51 792	107 311	211 958	315 297	207 841	528 464	11 111	6 432	4 570	1 395	297	225
małopolskie	30 085	44 591	63 702	44 052	17 603	28 856	7 021	2 737	1 453	230	27	10
mazowieckie	74 717	118 767	198 420	302 332	191 420	1 239 776	16 587	7 281	4 259	1 340	273	346
opolskie	11 851	29 185	108 745	170 120	52 003	132 949	2 545	1 719	2 119	857	77	51
podkarpackie	34 870	41 678	55 389	42 407	10 545	63 314	8 534	2 581	1 253	206	16	22
podlaskie	20 292	22 375	37 479	82 573	76 871	172 950	4 846	1 401	769	350	107	79
pomorskie	17 263	40 285	107 086	127 715	52 060	337 294	3 599	2 417	2 221	648	78	90
śląskie	12 743	27 896	61 385	69 790	13 270	122 183	2 685	1 667	1 295	343	21	22
świętokrzyskie	27 019	42 627	66 585	63 476	33 592	151 008	6 314	2 644	1 468	316	50	50
warmińsko-mazurskie	9 574	17 746	67 664	153 217	110 826	385 190	2 161	1 067	1 333	709	159	145
wielkopolskie	69 293	192 233	749 132	1 067 161	519 683	1 553 547	14 275	11 165	14 705	5 247	746	527
zachodniopomorskie	7 240	12 982	23 224	22 909	21 453	579 492	1 664	783	508	102	29	113
SUMA	505 172	907 847	2 229 061	3 089 136	1 602 436	6 394 728	114 175	54 657	45 892	14 778	2 310	2 053

źródło: Agencja Rolnictwa i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 31 grudnia 2016 r.

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w roku łowieckim 2016/2017 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła około 229 tys. sztuk.

Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba dzików w poszczególnych województwach

Województwo	Pogłowie dzików
dolnośląskie	20 448
kujawsko-pomorskie	11 931
lubelskie	12 694
lubuskie	16 110
łódzkie	7 970
małopolskie	4 889
mazowieckie	17 808
opolskie	8 878
podkarpackie	8 670
podlaskie	6 677
pomorskie	17 942
śląskie	8 734
świętokrzyskie	5 391
warmińsko-mazurskie	21 590
wielkopolskie	25 075
zachodniopomorskie	33 962
Suma	228 769

źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan marzec 2017 r.

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.).

Numerem identyfikacyjnym świni jest numer siedziby stada, w której zwierzę się urodziło, albo innej siedziby stada, w której zwierzę przebywało powyżej 30 dni. W dokumentacji dotyczącej świń (np. w świadectwie zdrowia) stosuje się numer ostatniej siedziby stada, w której świnia przebywała powyżej 30 dni i została w tej siedzibie stada oznakowana.

W przypadku świń urodzonych w danej siedzibie stada istnieje obowiązek oznakowania tych zwierząt w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia przez założenie na lewą małżowinę uszną kolczyka zawierającego numer siedziby stada urodzenia. Fakt oznakowania tych zwierząt należy zgłosić w terminie 7 dni od dnia oznakowania kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W przypadku gdy świnia została przemieszczona do innej siedziby stada niż siedziba stada urodzenia i przebywa w tej siedzibie dłużej niż 30 dni, istnieje obowiązek dodatkowego oznakowania świni tatuażem zawierającym numer tej siedziby stada. Oznakowanie tatuażem musi być wykonane nie później niż przed opuszczeniem przez to zwierzę siedziby stada. Fakt dodatkowego oznakowania należy zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od dnia oznakowania.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Dodatkowo świnie będące pod oceną wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), są oznakowane w sposób umożliwiających ich identyfikację. Sposób oznakowania i identyfikacji do celów hodowlanych, w tym świń, określa związek hodowców lub inny podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa

do prowadzenia oceny wartości użytkowej. Świnie do celów hodowlanych znakuje się trwale i indywidualnie, używając kolczyków, identyfikatorów elektronicznych i znaków identyfikacyjnych lub stosując tatuaż.

Indywidualnego oznakowania świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym dokonuje urzędowy lekarz weterynarii przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świń w stadzie są pokrywane z budżetu państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Kwalifikacja zwierząt i stad została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określające sposób przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I ust. 5 (obszar ochronny), części II ust. 5 (obszar objęty ograniczeniami) oraz części III ust. 4 (obszar zagrożenia) załącznika do decyzji 2014/709/UE, zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został wprowadzony obowiązek zaopatrywania przemieszczanych świń w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zastosowane badania i plany pobierania próbek do badań zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego zostały opisane w ust. 3.2.2 oraz 3.3.

4.4.9. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń w przypadku stwierdzenia ASF w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko ASF. Działania podejmowane po wyznaczeniu ogniska ASF zostały określone w § 4 oraz § 6–10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Działania podejmowane w przypadku wystąpienia ASF u dzika zostały określone w § 18 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz opisane w ust. 3.2.4.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącego zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE.

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój ASF

W 2014 r. stwierdzono łącznie 30 przypadków ASF u dzików oraz 2 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów – sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2015 r. stwierdzono 53 przypadki ASF u dzików oraz 1 ognisko ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Białorusią na obszarze trzech powiatów – sokólskiego, białostockiego i hajnowskiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2016 r. stwierdzono 80 przypadków ASF u dzików oraz 20 ognisk ASF u świń – 5 ognisk w województwie lubelskim, 3 ogniska w województwie mazowieckim, 13 ognisk w województwie podlaskim.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok 2016

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	5 601	18
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	35 961	20
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	7 226	34
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	12 574	97
Razem				61 362	

Rok: 2015

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	315	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	14 484	5
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	7 181	12
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	13 518	70
Razem				35 498	

Rok: 2014

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	1 633	4
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	13 666	6
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	6 370	31
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	14 412	45
Razem				36 081	

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	484	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	12 737	0
Razem				13 221	X

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu epizootycznego pod koniec każdego roku

W 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono 80 przypadków ASF u dzików oraz 20 ognisk ASF u świń.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny**6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących**

Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących zostało przedstawione w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2018 Choroba: ASF

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Planowana liczba zwierząt zbadanych	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
dolnośląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	7	7
dolnośląskie	PCR	dziki	krew, narządy	247	247
kujawsko-pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	206	206
kujawsko-pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	230	230
lubelskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	14 452	14 452
lubelskie	PCR	dziki	krew, narządy	1 844	1 844
lubelskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	2 268	2 268
lubelskie	ELISA	dziki	krew, narządy	291	291
lubelskie	IPT/IB	świnie domowe	krew, narządy	91	91
lubelskie	IPT/IB	dziki	krew, narządy	6	6
lubuskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	22	22
lubuskie	PCR	dziki	krew, narządy	241	241
łódzkie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	126	126
łódzkie	PCR	dziki	krew, narządy	216	216

małopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	76	76
małopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	178	178
mazowieckie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	24 425	24 425
mazowieckie	PCR	dziki	krew, narządy	1 428	1 428
mazowieckie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	501	501
mazowieckie	ELISA	dziki	krew, narządy	440	440
mazowieckie	IPT/IB	świnie domowe	krew, narządy	21	21
mazowieckie	IPT/IB	dziki	krew, narządy	9	9
opolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	40	40
opolskie	PCR	dziki	krew, narządy	132	132
podkarpackie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	12	12
podkarpackie	PCR	dziki	krew, narządy	205	205
podlaskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	42 007	42 007
podlaskie	PCR	dziki	krew, narządy	8 510	8 510
podlaskie	ELISA	świnie domowe	krew, narządy	5 005	5 005
podlaskie	ELISA	dziki	krew, narządy	6 406	6 406
podlaskie	IPT/IB	świnie domowe	krew, narządy	217	217
podlaskie	IPT/IB	dziki	krew, narządy	126	126

pomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	524	524
pomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	80	80
śląskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	31	31
śląskie	PCR	dziki	krew, narządy	436	436
świętokrzyskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	14	14
świętokrzyskie	PCR	dziki	krew, narządy	41	41
warmińsko- -mazurskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	72	72
warmińsko- -mazurskie	PCR	dziki	krew, narządy	447	447
warmińsko- -mazurskie	ELISA	dziki	krew, narządy	89	89
warmińsko- -mazurskie	IPT/IB	dziki	krew, narządy	2	2
wielkopolskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	98	98
wielkopolskie	PCR	dziki	krew, narządy	359	359
zachodniopomorskie	PCR	świnie domowe	krew, narządy	31	31
zachodniopomorskie	PCR	dziki	krew, narządy	548	548
RAZEM PCR				97 285	97 285
RAZEM ELISA				15 000	15 000
RAZEM IPT/IB				472	472

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Założenia w zakresie badań diagnostycznych zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Założenia w zakresie badania stad i zwierząt zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia**7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia**

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu
8.1. Koszty realizacji programu w 2018 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
	świnie	97 285	15,39	1 497 216,15	3,62	352 171,70	tak
1.1. Koszt pobierania próbek	padle dziki oraz chore odstrzelone dziki	5 193	85,89	446 026,77	20,21	104 950,53	tak
	odstrzelone dziki	2 373	40,53	96 177,69	9,54	22 638,42	tak
	dziki odłowione	500	74,40	37 200,00	17,51	8 755,00	tak
	test PCR ¹⁾ – badania inne niż badania przed przemieszczeniem na obszarze ochronnym	104 351	80,79	8 430 517,29	19,01	1 983 712,51	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	Test PCR – badania przed przemieszczeniem na obszarze ochronnym	1 000	80,79	80 790	19,01	19 010	nie
	ELISA	15 000	90,97	1 364 550,00	21,40	321 000,00	tak
	badanie serologiczne potwierdzające (IB lub IPT)	472	92,73	43 768,56	21,82	10 299,04	tak

2. Badanie kliniczne stad świni oraz kontrola bioasekuracji	koszty pracy i dojazdu	50 866	122,00	6 205 652,00	28,71	1 460 362,86	nie
3. Perlustracja, badanie kliniczne stad w obszarze zapowietrzonym i obszarze zagrożonym	koszty pracy	5 230	41,00	214 430,00	9,65	50 469,50	nie
	koszty dojazdu	23 614	0,80	18 891,20	0,19	4 486,66	nie
	środki dezynfekcyjne	7 358	40,45	297 631,10	9,52	70 048,16	tak
4. Czyszczenie i dezynfekcja	maty dezynfekcyjne	2 089	153,82	321 329,98	36,19	75 600,91	tak
	dezynfekcja gospodarstw w obszarze zagrożonym i obszarze zapowietrzonym	42	1 377,86	57 870,12	324,20	13 616,40	tak
	koszt zniszczenia ściółki	20 388	0,53	10 805,64	0,12	2 446,56	tak
	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików	2 314	34,76	80 434,64	8,18	18 928,52	tak
5. Inne koszty	poszukiwanie padłych dzików ²⁾	350	81,30	28 455	19,13	6 695,50	tak
	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym dostarczenie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ³⁾	4 069	305,69	1 243 852,61	71,93	292 683,17	tak

	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym dostarczanie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁴⁾	2 965	98,37	291 667,05	23,15	68 639,75	tak
	polowanie na dorosłe samice dzika, w tym dostarczanie samic dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach określonych w załączniku nr 1 do programu, innych niż obszary wymienione w części I ust. 5, II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁵⁾	9 815	68,29	670 266,35	16,07	157 727,05	tak
	polowanie na dziki inne niż dorosłe samice dzika i dostarczenie ich do badań laboratoryjnych – obszary wymienione w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁶⁾	4 077	237,40	967 879,80	55,86	227 741,22	nie
	polowanie na dziki inne niż dorosłe samice dzika i dostarczenie ich do badań laboratoryjnych – obszary wymienione w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁷⁾	2 955	30,08	88 886,40	7,08	20 921,40	nie

	odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika, w tym ich dostarczenie do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁸⁾	396	391,87	155 180,52	92,20	36 511,20	tak
	odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika, w tym ich dostarczenie do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁸⁾	387	391,87	151 653,69	92,20	35 681,40	tak
	odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika na obszarach innych niż obszary wymienione w części I ust. 5, II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁹⁾	1 897	298,37	566 007,89	70,20	133 169,40	tak
	odstrzał sanitarny dzików innych niż dorosłe samice dzika i dostarczenie ich do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części II ust. 5 i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ¹⁰⁾	387	323,58	125 225,46	76,14	29 466,18	nie

	odstrzał sanitarny dzików innych niż dorosłe samice dzika i dostarczenie do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I ust. 5 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁽¹⁰⁾	396	323,58	128 137,68	76,14	30 151,44	nie
	odstrzał sanitarny dzików innych niż dorosłe samice dzika – obszar inny niż obszary wymienione w części I, II ust. 5 i części III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE ⁽¹¹⁾	1 897	230,08	436 461,76	54,14	102 703,58	nie
	wydruk ulotek informacyjnych	65 000	0,28	18 200,00	0,07	4 550,00	tak
	przeprowadzanie szkoleń grupowych	80	700,00	56 000,00	164,71	13 176,80	nie
	praca przy indywidualnym oznakowaniu	382	53,00	20 246,00	12,47	4 763,54	nie
	odszkodowanie za zabite świnie	2 741	419,36	1 149 465,76	98,67	270 454,47	tak
	odszkodowanie za świnie poddane ubojowi	200	333,20	66 640,00	78,40	15 680,00	tak
	kontener do przetrzymywania tusz dzików	70	17 594,99	1 231 649,30	4 140,00	289 800	tak

	wycena przez rzeczoznawców, o której mowa w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	260	35,63	9 263,80	8,38	2 178,80	nie
	zabicie świń oraz unieszkodliwienie świń zabitych (usługi, załadunek, transport) wraz z kosztami dojazdu w celu zabicia świń oraz koszty transportu świń do rzeźni w celu poddania ubojowi	4 500	150,03	675 135,00	35,30	158 850,00	tak
	odłownie żywotowe do odłowu dzików – obsługa	5 odłowni	28 170,00	140 850,00	6 628,24	33 141,20	nie
	usmiercanie odłowionych dzików	500	776,90	388 450,00	182,80	91 400,00	nie
	unieszkodliwianie tusz odłowionych dzików	500	674,80	337 400,00	158,78	79 390,00	nie
	unieszkodliwianie tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z nimi w kontenerze chłodniczym	250	674,80	168 700,00	158,78	39 695,00	tak

Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne w ognisku	2 496	40,45	100 963,20	9,52	23761,92	nie
			RAZEM	28 419 928,41		6 687 429,79	
	w tym koszty kwalifikowalne:			19 100 401,11		4 494 304,69	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,25 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju i Finansów – aktualizacja październik 2017 r., dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2018, w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

- 1) Koszt badania laboratoryjnego metodą PCR określono na podstawie uśrednionej kwoty ustalonej przez Komisję Europejską (19,01 euro).
- 2) 100 zł brutto (81,30 zł netto) za padłego dzika zgłoszonego zgodnie z ust. 3.10.
- 3) 376 zł brutto (305,69 zł netto), w tym 292 zł brutto (237,40 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze zagrożenia i objętym ograniczeniami zgodnie z ust. 3.2.2 i 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.
- 4) 121 zł brutto (98,37 zł netto), w tym 37 zł brutto (30,08 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze ochronnym zgodnie z ust. 3.2.2 i 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.
- 5) 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzał samic w ramach planów łowieckich na obszarze wymienionym w załączniku do programu, innym niż obszary wymienione w części I, II i III ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE, zgodnie z ust. 3.2.2 obszar znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym.
- 6) 292 zł brutto (237,40 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze zagrożenia i objętym ograniczeniami zgodnie z ust. 3.2.2.
- 7) 37 zł brutto (30,08 zł netto) za odstrzał w ramach planów łowieckich na obszarze ochronnym zgodnie z ust. 3.2.2.
- 8) 482 zł brutto (391,87 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.
- 9) 367 zł brutto (298,37 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.
- 10) 398 zł brutto (323,58 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików.
- 11) 283 zł brutto (230,08 zł netto) zgodnie z § 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików, w tym 84 zł brutto (68,29 zł netto) za dorosłą samicę dzika zgodnie z ust. 3.9.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2018.

Załącznik do „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

Obszar, na którym wprowadzone są dodatkowe środki zwalczania ASF zgodne z programem.

Lp.	Nazwa województwa	Nazwa powiatu	Nazwa gminy (m.)
1	lubelskie	bialski	Międzyrzec Podlaski (m.)
			Terespol (m.)
			Biała Podlaska
			Drelów
			Janów Podlaski
			Kodeń
			Konstantynów
			Leśna Podlaska
			Łomazy
			Międzyrzec Podlaski
			Piszczac
			Rokitno
			Rossosz
			Sławatycze
			Sosnówka
			Terespol
			Tuczna
			Wisznice
		Zalesie	
		biłgorajski	Aleksandrów
			Józefów
			Księżpol
			Łukowa

			Obsza
			Tarnogród
		chełmski	Rejowiec Fabryczny (m.)
			Białopole
			Chełm
			Dorohusk
			Dubienka
			Kamień
			Leśniowice
			Rejowiec
			Rejowiec Fabryczny
			Ruda-Huta
			Sawin
			Siedliszcze
			Wierzbica
			Wojśławice
			Żmudź
		hrubieszowski	Hrubieszów (m.)
			Dołhobyczów
			Horodło
			Hrubieszów
			Mircze
			Trzeszczany
			Uchanie
			Werbkowice
		krasnostawski	Krasnystaw
			Kraśniczyn
			Łopiennik Górny
			Siennica Różana

		lubartowski	Ostrów Lubelski
			Uścimów
		łęczyński	Cyców
			Ludwin
			Łęczna
			Milejów
			Puchaczów
		łukowski	Trzebieszów
		parczewski	Dębowa Kłoda
			Jabłoń
			Milanów
			Parczew
			Podedwórze
			Siemień
			Sosnowica
		radzyński	Radzyń Podlaski (m.)
			Komarówka Podlaska
			Radzyń Podlaski
			Wołyń
		świdnicki	Trawniki
tomaszowski	Tomaszów Lubelski (m.)		
	Bełzec		
	Jarczów		
	Krynice		
	Lubycza Królewska		
	Łaszczów		
	Rachanie		
	Susiec		
	Tarnawatka		

			Telatyn
			Tomaszów Lubelski
			Tyszowce
			Ulhówek
		włodawski	Włodawa (m.)
			Hanna
			Hańsk
			Stary Brus
			Urszulin
			Włodawa
			Wola Uhruska
			Wyryki
		zamojski	Zamość (m.)
			Adamów
			Grabowiec
			Komarów-Osada
			Krasnobród
			Łabunie
			Miączyn
			Sitno
Skierbieszów			
Stary Zamość			
Zamość			
2	mazowieckie		łosicki
			Łosice
			Olszanka
			Platerów
			Sarnaki
			Stara Kornica

		siedlecki	Korczew		
			Mordy		
			Paprotnia		
			Przesmyki		
			Zbuczyn		
		sokołowski	Jabłonna Lacka		
			Repki		
		3	podkarpackie	bieszczadzki	Czarna
					Lutowiska
					Ustrzyki Dolne
brzozowski	Brzozów				
	Dydnia				
	Nozdrzec				
jarosławski	Jarosław (m.)				
	Radymno (m.)				
	Chłopice				
	Jarosław				
	Laszki				
	Pawłosiów				
	Pruchnik				
	Radymno				
	Rokietnica				
	Roźwienica				
	Wiązownica				
leski	Baligród				
	Cisna				
	Lesko				
	Olszanica				
	Solina				

	leżajski	Grodzisko Dolne
	lubaczowski	Lubaczów (m.)
		Cieszanów
		Horyniec-Zdrój
		Lubaczów
		Narol
		Oleszyce
		Stary Dzików
		Wielkie Oczy
		łańcucki
	przemyski	Bircza
		Dubiecko
		Fredropol
		Krasiczyn
		Krzywcza
		Medyka
		Orły
		Przemysł
		Stubno
		Żurawica
		przeworski
	Adamówka	
	Gać	
	Jawornik Polski	
	Kańczuga	
	Przeworsk	
	Sieniawa	
	Tryńcza	
	Zarzecze	

		rzeszowski	Dynów (m.)		
			Dynów		
			Hyżne		
		sanocki	Sanok (m.)		
			Besko		
			Bukowsko		
			Komańcza		
			Sanok		
			Tyrawa Wołoska		
			Zagórz		
			Zarszyn		
		4	podlaskie	augustowski	Augustów (m.)
					Augustów
Bargłów Kościelny					
Lipsk					
Nowinka					
Płaska					
Sztabin					
białostocki	Choroszcz				
	Czarna Białostocka				
	Dobrzyniewo Duże				
	Gródek				
	Juchnowiec Kościelny				
	Łapy				
Michałow					
Poświętne					
Supraśl					
Suraż					
Turośl Kościelna					

		Tykocin
		Wasilków
		Zabłudów
		Zawady
	bielski	Bielsk Podlaski (m.)
		Brańsk (m.)
		Bielsk Podlaski
		Boćki
		Brańsk
		Orla
		Rudka
		Wyszki
	grajewski	Grajewo (m.)
		Grajewo
		Radziłów
		Rajgród
		Wąsosz
	hajnowski	Hajnówka (m.)
		Białowieża
		Czeremcha
		Czyże
		Dubicze Cerkiewne
		Hajnówka
		Kleszczele
		Narew
		Narewka
	łomżyński	Jedwabne
		Przytuły
		Wizna

		moniecki	Goniądz
			Jasionówka
			Jaświły
			Knyszyn
			Krypno
			Mońki
			Trzcianne
		sejneński	Sejny (m.)
			Giby
			Krasnopol
			Puńsk
			Sejny
		siemiatycki	Siemiatycze (m.)
			Drohiczyn
			Dziadkowice
			Grodzisk
			Mielnik
			Milejczyce
			Nurzec-Stacja
			Perlejewo
			Siemiatycze
		sokólski	Dąbrowa Białostocka
			Janów
			Korycin
			Krynki
			Kuźnica
			Nowy Dwór
			Sidra
			Sokółka

			Suchowola
			Szudziałowo
		suwalski	Bakałarzewo
			Filipów
			Jeleniewo
			Przerośl
			Raczki
			Rutka-Tartak
			Suwałki
			Szypliszki
			Wizajny
			wysokomazowiecki
		Ciechanowiec	
		Czyżew-Osada	
		Klukowo	
		Kobylin-Borzymy	
		Kulesze Kościelne	
		Nowe Piekuty	
		Sokoły	
		Szepietowo	
Wysokie Mazowieckie			
zambrowski	Kołaki Kościelne		
	Rutki		
5	warmińsko- -mazurskie	bartoszycki	Bartoszyce (m.)
			Górowo Iławeckie (m.)
			Bartoszyce
			Bisztynek
			Górowo Iławeckie
			Sępól

		braniewski	Braniewo (m.)
			Braniewo
			Frombork
			Lelkowo
			Pieniężno
			Płoskinia
			Wilczęta
		ełcki	Ełk (m.)
			Ełk
			Kalinowo
			Prostki
			Stare Juchy
		gołdapski	Banie Mazurskie
			Dubeninki
			Gołdap
		kętrzyński	Kętrzyn (m.)
			Barciany
			Kętrzyn
			Korsze
			Reszel
			Srokowo
		olecki	Kowale Oleckie
			Olecko
			Świątajno
			Wieliczki
		węgorzewski	Budry
			Pozezdrze
			Węgorzewo

Objaśnienie:

(m.) – gmina o statusie miasta